

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.051/2016/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
. Tallián Blanka bíró

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Vincze Gyula ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Komjáti Mihály ügyvéd

A per tárgya: azonnali hatályú felmondás jogellenességének
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.253/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
8.M.285/2014/27.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.253/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 228.000 (kettőszázhuszonnyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1975. április 1-jén létesített gépkocsivezetőként munkaviszonyt az alperes jogelődjénél. Munkaköre utóbb raktáros és targoncás munkakörre változott. Az alperes jogelődjének ügyvezető elnöke 2013. szeptember 18-ától megtiltotta a munkaidő alatti dohányzást az alperesi üzem teljes területén. A felperes ezzel kapcsolatos munkaszerződés módosítása szerint a tilalom megszegése első esetben írásbeli figyelmeztetést, második esetben az alapbér legfeljebb egy hónapra, legfeljebb 20 %-kal történő csökkentését, harmadik esetben a munkaviszony megszüntetését vonhatta maga után.
- [2] Az alperes 2013. november 14-én azonnali hatályú felmondást készített a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 78. § (1) bekezdés alapján. Az indokolás rögzítette, hogy a szövetkezet ügyvezető elnöke 2013. november 13-án 17 óra 30 perc körül a munkaterületen megjelent, és látta, hogy a felperes árukiadás közben dohányzik. Észlelte továbbá, hogy közepes fokban ittas. Ezt, és a dohányzás tényét a felperes a helyszínen elismerte. 2013. november 14-én meghallgatták a felperest, aki az erről készült jegyzőkönyvet nem írta alá, ugyanakkor az ügyvezető elnök, B.M. közvetlen munkahelyi vezető és dr. K.M. jogi képviselő előtt a dohányzást és az alkoholfogyasztást elismerte. Az alperes a kötelezettségszegés részének tekintette, hogy a felperes a dohányzás miatt őt figyelmeztető ügyvezető elnök munkahelyi ellenőrzésre és figyelmeztetésre való jogát kétségbe vonta. A felperes munkaköre raktáros volt, ezzel összefüggésben targoncát kellett vezetnie, a kérdéses időpontban tehát alkoholos befolyásoltság alatt vezette a targoncát. A munkahelyére a szövetkezet tulajdonát képező tehergépkocsival jött, és azzal is távozott. Súlyosító körülményként értékelték, hogy a munkaszerződés-módosítás is tartalmazza a dohányzás tilalmát, és hogy emiatt már egyszer figyelmeztették a felperest. A felmondás rögzítette, hogy a raktáros munkakör ellátásához fűződő bizalom megingott az elrendelt dohányzási tilalom betartásával szembeni nyílt szembeszegülés és a munkahelyen való alkoholfogyasztás miatt.
- [3] A 2013. november 14-én felvett meghallgatási jegyzőkönyv tartalmazta, hogy dr. K.M. jogi képviselő közölte a felperessel, hogy az Mt. 78. § (1) bekezdése szerinti munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan megszegte, és olyan magatartást tanúsított, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Az ügyvezető elnök ilyen magatartást nem tűr el, ezért azonnali hatályú felmondás alkalmazásáról döntött. A jogi képviselő tájékoztatta a felperest, hogy az azonnali hatályú felmondás a munkaviszonyt a határozat kézhezvétele pillanatában megszünteti. E jegyzőkönyv aláírását a felperes megtagadta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes a keresetében a jogellenes azonnali hatályú felmondás jogkövetkezményeként elmaradt jövedelem és 6 havi végkielégítés megfizetését kérte.
- [5] Hivatkozása szerint az alperes jogelődje 2013. november 14-én szóban szüntette meg a munkaviszonyát. Ezt támasztja alá a 2013. november 14-én kelt jegyzőkönyv utolsó előtti bekezdése, ahol a döntés megfogalmazása múlt időben történt. A felmondás indokolása részben valótlan és részben okszerűtlen. 2013. november 13-án munkaidőn túl érték dohányzáson, mert a munkaideje 15 óráig tart, a helyszín pedig nem a munkahely területén, hanem közúton volt, továbbá a 13-ai ittasságra vonatkozóan észrevételt nem közöltek a felperessel, de nem is fogyasztott alkoholt. A dohányzásra tekintettel csak az alapbér csökkentésére kerülhetett volna sor. A szóváltás tényét nem vitatta, azt azonban igen, hogy az ittasságot elismerte volna.
- [6] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott arra, hogy az azonnali hatályú felmondást az ügyvezető elnök döntésének meghozatala napján írásba foglalták, de annak átvételét a felperes megtagadta. Az azonnali hatályú felmondás indokolása valós, és alapul szolgálhat a munkaviszony megszüntetéséhez.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.285/2014/27. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és marasztalta az alperes perköltségében.
- [8] Döntését az Mt. 64. § (1) bekezdés c) pontjára, (2) bekezdésére, a 78. § (1) bekezdésére, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdésére, 206. § (1) bekezdésére alapította.
- [9] Kiemelte, hogy a felperes elmondása szerint az ügyvezető elnök a közös megegyezéssel történő munkaviszony megszüntetés lehetőségét is felajánlotta. Ezért önmagában az, hogy a meghallgatás időpontjában az azonnali hatályú felmondás megszüvegezésére még nem került sor, nem bizonyítja, hogy a felperes munkaviszonyát az alperes e szándék közlésével szóban megszüntette. Az azonnali hatályú felmondást még aznap írásba foglalták, és megkísérelték átadni.
- [10] Az intézkedés indokait vizsgálva az ügyvezető elnök és a nyilatkozatát alátámasztó M.CS., B.M. tanúk vallomása alapján az elsőfokú bíróság igazoltnak látta, hogy 2013. november 13-án a felperes ittassnak látszott, és azt is megállapította, hogy ez a felperes munkaidejében történt.
- [11] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a dohányzás miatt az alperes kizárólag hátrányos jogkövetkezményt alkalmazhatott volna, de az ittasság munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség

szándékos megszegésének minősül, amely önmagában megalapozza a munkaviszony azonnali hatállyal való megszüntetését.

- [12] A felperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.253/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és marasztalta a felperest az alperes perköltségében.
- [13] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az Mt. 22. § (3) bekezdésének megfelelően az alperes a felperes munkaviszonyát írásban közölt azonnali hatályú felmondással szüntette meg, mely jognyilatkozat 2013. november 14-én készült, és azt a felperes november 19-én átvette.
- [14] Az Mt. 20. § (1) bekezdéséből következően a döntésnek a munkáltatói jogkör-gyakorlótól kell származnia, azonban azt nem feltétlenül ő közli a munkavállalóval. A felperes munkaviszonya megszüntetéséről a jogkörgyakorló ügyvezető elnök 2013. november 14-én döntött, a megszüntetés módjának azonban csak egyik lehetőség volt az azonnali hatályú felmondás. A felperes maga is elismerte, hogy az alperes először közös megegyezést ajánlott fel. A munkáltatói jogkör-gyakorló ennek elutasítását követően döntött az azonnali hatályú felmondásról, és az ezt tartalmazó okirat még ezen a napon elkészült. A 2013. november 14-ei meghallgatási jegyzőkönyv kifejezetten utalt arra, hogy az azonnali hatályú felmondás a munkaviszonyt a határozat kézhezvétele pillanatában szünteti meg. Ennek átadására a munkáltató 2013. november 15-én tett kísérletet, a felmondást azonban a felperes nem vette át. Az események láncolatát tekintve a felperes által állított szóbeli megszüntetésnek nincs ténybeli alapja.
- [15] Az alperes nem állította, hogy az ügyvezető elnök pontosan 17 óra 30 perckor jelent meg a munkaterületen. A felmondásban használt „tájbán” és az ügyvezető elnök nyilatkozatában szereplő „környékén” meghatározás körülbelüli időpontot jelöl. Jelentősége annak van, hogy a felperes által sem vitatottan a munkahelyen megjelent. M.CS. tanú ügyvezető elnök nyilatkozatával egybehangzó vallomása alapján az elsőfokú bíróság alappal állapította meg, hogy az elnök megérkezésekor a tanú még a helyszínen volt, így a felperessel folytatott beszélgetés egy részét hallhatta. A menetlevél szerint a rakodás 17 órakor befejeződött, de a tanú szerint ekkor még a rakományt takarta le, a járművet nem indította el. Az azonnali hatályú felmondásban megjelölt indokokat az ügyvezető személyes tapasztalatai, a felperes november 13-ai és 14-ei elismerő nyilatkozata alapján látta az alperes igazoltnak, így a munkaviszony megszüntetés előtt semmi nem indokolta M.CS. meghallgatását. A felperes vitatta az indok valóságát, ezért került sor a tanúkenti meghallgatására.
- [16] A felperes a személyes meghallgatásakor előadta, hogy a munkaideje kötetlen volt, amit az ügyvezető elnök nyilatkozata, és B.M. tanú vallomása is megerősített, ezért alaptalan arra hivatkozása, hogy a munkaideje 15 órakor véget ért.

- [17] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, hogy a perbeli napon munkaidőben szeszes italt fogyasztott a felperes. Jegyzőkönyv, alkoholszondás vizsgálat hiányában is az alperes hiteltérdemlően, tanúk vallomásával bizonyította a felperes ittasságot alátámasztó magatartását. A tanúk vallomásának megdöntésére B.I. tanúvallomása nem volt alkalmas.
- [18] A felperes az elsőfokú eljárásban a tanúk meghallgatásakor elfogultságukra nem hivatkozott, és nem állított az alperes részéről joggal való visszaélést sem, így ezekkel az érveivel a másodfokú bíróság nem foglalkozhatott.
- [19] A törvényszék álláspontja szerint a munkaidő alatti ittas állapot olyan szándékos, jelentős mértékű kötelezettségszegés, amely az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat megalapozza. A munkavállaló a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban történő munkavégzési kötelezettségéből eredően munkaidőben nem lehet alkoholtól befolyásolt állapotban (MK.122. számú állásfoglalás 2. pont).
- [20] A felperesnek targoncát kellett a munkaköri feladatai alapján vezetnie, mely munkaeszköz az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet 1. számú függelék II. pont a) alpontja értelmében járműnek minősül. Ezt a rendelet 4. § (1) bekezdés c) pontja szerint az vezethet, aki a vezetési képességre hátrányosan ható szer hatása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol. A perbeli bizonyítékok alátámasztották, hogy a felperes ezt a jogszabályi kötelezettségét megszegte, ezért az alperes intézkedése jogszerű.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [21] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását”, keresetének helyt adó ítélet meghozatalát kérte.
- [22] Hivatkozása szerint a törvényszék kirívóan okszerűtlenül, és a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte a bizonyítékokat.
- [23] A felperes munkaviszonyát szóban szüntette meg az alperes, a 2013. november 14-ei jegyzőkönyv szerint sem szándékot közölt, hanem döntést. A jegyzőkönyv a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes bizonyító erejű magánokirat, az ebben foglalt nyilatkozattal szemben a kiállítója bizonyítást nem kért lefolytatni. A Pp. 193. §-a értelmében olyan tényállásra vonatkozóan, amely okirattal bizonyítható, a bíróság az egyéb bizonyítást mellőzheti.
- [24] Az alperes a per során 2014. július 19-ei észrevételében rögzítette: „Az alperes törvényes képviselője az azonnali hatályú felmondás alkalmazásáról a döntést meghozta, ezt közölte a felperessel, de azt követően még ugyanazon a napon az azonnali hatályú felmondás írásba foglalásra került”. A felmondás a

közléssel hatályossá vált, mely közlés az alperes elismerése szerint 2013. november 14-én szóban megtörtént, és ezt a tényt az alperes maga ismerte el [Pp. 163. § (2) bekezdés]. A munkáltatóijogkör-gyakorló egyébként a döntés jogát megítélése szerint gyakorolhatja képviselő útján. Ilyen képviselőnek tekinthető a munkáltató érdekében eljáró ügyvéd is.

- [25] M.CS. az általa vezetett menetlevél szerint az alperes telephelyéről 17 órakor elindult. A felperesnek felrótt kötelezettségszegéseket az azonnali hatályú felmondás szerint az ügyvezető elnök 17 óra 30 perc környékén észlelte. A menetlevéllel mint teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben az alperes bizonyítást nem ajánlott fel, következésképp a tanú nem lehetett semminek sem fül-, sem szemtanúja.
- [26] Életszerűtlen és valószínűtlen, hogy két rendbeli Btk. 236. §-ába ütköző ittas járművezetés, valamint Btk. 239. §-ába ütköző cserbenhagyás bűncselekménye és baleset okozásával történő szabálysértés elkövetése ellenére ezeket az azonnali hatályú felmondás, valamint a kivizsgálásról szóló jegyzőkönyv nem tartalmazza, és az alperes semmilyen eljárást nem kezdeményezett a felperessel szemben, sőt az ügyvezető elnök lehetővé tette, hogy ittas állapotban a szövetkezet gépjárművét használja a felperes, és ezzel a Btk 238. §-ba ütköző járművezetés tiltott átengedését valósította meg. Ezek hiánya cáfolja, hogy a felperes ittas lett volna, továbbá az a tény is, hogy jegyzőkönyvet nem vettek fel, alkoholszondás vizsgálat, vérvétel nem történt annak ellenére, hogy a szövetkezet elnökével a felperes szóváltásba keveredett. A másodfokú bíróság által hivatkozott BH2002.459. számú eseti döntésben foglaltak a jelen ügyre nem alkalmazhatók, mert az alperesnek semmilyen életszerűen elfogadható oka nem volt a jegyzőkönyv felvételének elmulasztására.
- [27] A jelenléti ívek az alperes elvárása szerint készültek, az képezte a munkabérszámfejtés alapját. Teljes bizonyító erejű magánokiratként az abban foglaltakat valósnak kell elfogadni. Eszerint pedig a felperes munkaideje 2013. november 13-án 15 órakor lejárt.
- [28] A jegyzőkönyvfelvétel hiánya, az alkoholszonda és vérvizsgálat hiánya indokolatlanul fosztották meg a felperest az érdemi védekezés lehetőségétől. Mindennek logikus magyarázata az, hogy nem volt a felperes részéről kötelezettségszegés. Az eljáró bíróságok a munkáltató szabálytalan eljárását elfogadva jogsértő döntést hoztak, és jogellenesen utasították el a tanúbizonyítási indítványait is.
- [29] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. A felperes alaptalanul kérte a jogerős ítélet felülmérlegelését, mert erre a jogszabályok alapján nincs mód.
- [30] A munkaviszony megszüntetése írásban megtörtént, az abban foglalt okok valóságok, az ittasság jogszerűen vezetett a munkaviszony megszüntetéséhez. Az alperes törvényes képviselője joggal

feltételezte a felperes ittasságát az eset összes körülményére, és arra tekintettel, hogy a felperes azt elismerte. Ezért nincs jelentősége az alkoholszondás ellenőrzés elmaradásának.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [31] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [32] A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a keretei között vizsgálhatja felül.
- [33] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek akkor tesz eleget a fél, ha a felülvizsgálati kérelemben egyrészt megjelöli konkrétan a megsértett jogszabályhelyet, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést is tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel [1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [34] A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és a logika szabályaival ellentétes mérlegelésére, valamint a becsatolt okiratok Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontjával ellentétes értelmezésére, a Pp. 193. §-a, valamint a Pp. 163. § (2) bekezdés rendelkezése alkalmazásának elmulasztására. A Pp. 206. § (1) bekezdését azonban megsértett jogszabályhelyként nem jelölte meg, holott ezen jogszabályhely tartalmazza a bizonyítás eredményének jogszerű mérlegelésére vonatkozó szempontokat, mely előírások megsértését -tartalmilag- a felülvizsgálati kérelem állította.
- [35] A felperes a bizonyítékok mérlegelése körében az alperes eljárásának szabálytalansága életszerűtlensége alátámasztásaként utalt a Btk. 236., 238., 239. §-aira is, valamint állította, hogy a BH2002.459. számú jogeset a jelen perben eltérő tényállása folytán nem alkalmazható.
- A per tárgyát képező azonnali hatályú felmondás alapjául szolgáló anyagi jogszabályhely megsértésére az Mt. 78. § (1) bekezdése megjelölésével azonban nem hivatkozott.
- [36] A jogerős ítéletnek a felperes által megjelölt jogszabályi rendelkezések alapján történő felülvizsgálata azonban nem eredményezheti a vonatkozó anyagi jogszabályhely [Mt. 78. § (1) bekezdés] megjelölése hiányában a felülvizsgálattal elérni kívánt célt, nevezetesen a munkáltató azonnali hatályú felmondása

jogellenességének a megállapítását. A Pp. 206. § (1) bekezdésében szabályozott, a tényállás megállapítása során történő bizonyítékok mérlegelésére irányadó jogszabályi rendelkezés megsértésének állítása ellenére (a jogszabályhely megjelölésének hiányában) a felülvizsgálatra is irányadó marad a jogerős ítéletben foglalt tényállás, melyre tekintettel nem vonható le következtetés arra, hogy a lefolytatott bizonyítás eredményeként miért és mennyiben jutott a törvényszék jogellenesen - az egyébként szintén megjelölni elmulasztott - Mt. 78. § (1) bekezdés megfelelő alkalmazásának a megállapítására.

- [37] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] Kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége viselésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, és 4/A. § (1) bekezdés szerint számított a pertárgy értékére vetítve.
- [39] A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam terhén marad.
- [40] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. december 14.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró**